

กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับ
โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Educational Management Strategy for Developing Resilient Learning
For Schools under the Local Government Organization

นุชิดา สุวแพทย^{1*} ชยาگانต์ เรืองสุวรรณ² และ ไพศาล วรคำ³

Nuchida Suwapaet^{1*} Chayakan Ruangsuwan² and Paisarn Worakham³

^{1,2,3}คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

(Faculty of Education, Rajabhat Maha Sarakham University)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็น สร้างและประเมินกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชากรที่ศึกษา คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากวิธีการของยามาเน จำนวน 396 คน องค์ประกอบที่ศึกษา ได้แก่ หลักสูตร ผู้สอน ทรัพยากรทางการศึกษา และการมีส่วนร่วม มีการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้วยแบบสอบถาม เพื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นในการพัฒนา มีการสร้างกลยุทธ์ด้วยเครื่องมือ SWOT Analysis TOWS Matrix และ Matrix Analysis และมีการประเมินกลยุทธ์ด้วยวิธีประชาพิจารณาและแบบประเมิน ผลการวิจัยพบว่า ทรัพยากรทางการศึกษา เป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุด ตามด้วยหลักสูตร การมีส่วนร่วม และผู้สอนตามลำดับ จากผลการวิเคราะห์เมทริกซ์ พบว่าจุดแข็งสำหรับการพัฒนา คือผู้สอน และจุดอ่อนสำหรับการพัฒนา คือทรัพยากรทางการศึกษา จากการกำหนดกลยุทธ์ ทำให้ได้แนวทางในการดำเนินงานทั้งหมด 4 กลยุทธ์หลักและ 22 กลยุทธ์รอง ผลการประเมินกลยุทธ์โดยรวม พบว่ามีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ความเหมาะสม ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น กลยุทธ์ที่สร้างขึ้นนี้ สามารถนำไปเป็นแนวทางสำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างความยืดหยุ่นในการจัดการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพได้อย่างเต็มที่

คำสำคัญ: กลยุทธ์การจัดการศึกษา การเรียนรู้แบบยืดหยุ่น

ABSTRACT

This research applied mixed method research technique and aimed to study priority needs, develop and evaluate educational management strategy for resilient learning for schools under the local government organization. The research populations were school administrators and teachers at schools under the local government organization. The sample size of 396 people was calculated using Yamane's formula. There were 4 elements to be studied: curriculum, teacher, educational resources, and participation. The current and desirable conditions were studied. Data was collected via questionnaire and analyzed

in order to prioritize the needs. The strategy was constructed using SWOT analysis, TOWN matrix and matrix analysis techniques. Public hearing was convened and the strategy was evaluated using survey. Results showed that the educational resources element was the top priority that should be improved followed by curriculum, participation, and teacher, respectively. The matrix analysis results showed that the strength element was the teacher which needed to be elevated while the weakness element was the educational resources which needed to be improved. The strategy was constructed and consisted of 4 main strategies and 22 sub-strategies. The strategy evaluation results showed that the possibility was at the high level while the propriety, the agreement, and the feasibility were at the highest level. Thus, the developed strategy could be used as a guideline for educational management in schools under the local government organization to strengthen resilience in teaching and learning management and to advance learners to enhance their potential ability to learn.

KEYWORDS: Educational management strategy, Resilient learning

**Corresponding author, E-mail: Nuchida.Suwapaet@gmail.com Tel. 095-0208796*

Received: 6 October 2024 /Revised: 24 November 2024 /Accepted: 6 December 2024 /Published online: 27 December 2024

บทนำ

การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โควิด 19 ได้สร้างความเสียหายให้กับประเทศไทยและทุกประเทศทั่วโลกเป็นอย่างมาก เกิดผลกระทบกว้างในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การท่องเที่ยวหรือการศึกษา หากพิจารณาในด้านการศึกษา พบว่าโรงเรียนและสถานศึกษาทั่วโลกถูกบังคับให้ปิดและต้องมีการปรับตัวอย่างกระทันหัน มีการเปลี่ยนแปลงระบบการเรียนรู้จากการเรียนการสอนแบบออนไซต์ เป็นการเรียนการสอนแบบทางไกลหรือออนไลน์ การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนและสถานศึกษาได้เกิดการหยุดชะงัก (Disruption) บุคลากรทางการศึกษา ครูบาอาจารย์ ได้ตกอยู่ในสถานะที่ถูกบังคับให้มีการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างไปจากเดิมที่คุ้นเคย ถูกบังคับให้เรียนรู้เทคโนโลยีการสื่อสารออนไลน์ในเวลาสั้นๆ ผู้บริหารต้องจัดหาทรัพยากรเพื่อตอบสนองการจัดการเรียนการสอนทางไกลหรือออนไลน์ ภายใต้ข้อจำกัดของงบประมาณที่ไม่ได้มีการเตรียมการไว้ล่วงหน้า นักเรียน นักศึกษา ต้องปรับเปลี่ยนตนเองเพื่อรับมือกับการเรียนการสอนรูปแบบที่ไม่คุ้นเคย รวมถึงพ่อแม่ผู้ปกครองที่ต้องรับภาระด้านเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นจากการจัดหาอุปกรณ์ในการเรียนทางไกลของบุตรหลาน

ในรายงานผลการศึกษา ภาวะการเรียนรู้ถดถอย (learning loss) ของนักเรียนทั่วโลก (United Nations, 2020) พบว่าส่วนหนึ่งเป็นผลกระทบจากการปิดโรงเรียนเพื่อลดการแพร่กระจายของเชื้อโรค หากโรงเรียนต้องปิดเป็นระยะเวลา 3 เดือน ระดับการเรียนรู้ของนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จะลดลงร้อยละ 70 และหากยังไม่ได้รับการเยียวยา เด็กกลุ่มนี้จะหลุดออกจากระบบการศึกษาภายในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นอกจากนี้ผลการศึกษาของ กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (Equitable Education Fund, 2021) พบว่า การถดถอยทางการศึกษามีมากในวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการอ่าน ขึ้นอยู่กับบริบทและจำนวนวันที่หยุด เด็กสามารถอ่านเป็นคำหรืออ่านเป็นประโยคได้ลดลง เด็กปฐมวัยมีอาการกลืนเนื้อถดถอย ทั้งนี้สิ่งที่น่าเป็นห่วงที่สุดคือการมีปฏิสัมพันธ์และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นของเด็กถดถอยหลังลงมา นอกจากนี้ การแพร่ระบาดของโรคได้ส่งผลกระทบต่อบุคลากรทางการศึกษาเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นความหวาดกลัวต่อการติดเชื้อจากการ

เปิดโรงเรียน ความกังวลในเรื่องของค่าจ้างที่หายไปเมื่อปิดโรงเรียน และความเครียดที่เกิดจากภาระการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ รวมถึงความเครียดจากภาระรับผิดชอบด้านครอบครัว ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นทั่วโลกในเวลาเดียวกัน

โรคโควิด 19 ได้ก่อให้เกิดผลกระทบที่ต่อเนื่องและยาวนานในภาคการศึกษา นักนโยบาย นักการศึกษา และผู้คนในสังคม ต้องร่วมกันพิจารณาและดำเนินการบางอย่างที่จะทำให้ภาคการศึกษาสามารถไปต่อได้อย่างยั่งยืน จากการศึกษาของ UNICEF (2021) พบว่า ปัจจัยที่สำคัญในการเปิดโรงเรียนอย่างปลอดภัย ได้แก่ การดำเนินงานของโรงเรียน การดูแลนักเรียนในด้านร่างกายและจิตใจ การดูแลบุคลากรของโรงเรียน ความท้าทายของการบริหารจัดการโรงเรียน การปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนทางไกล และสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครอง ในปีถัดมา UNICEF (2022) ได้ให้แนวทางการในการฟื้นตัวของการศึกษาหลังจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ได้จบลง ไว้ดังนี้ 1) ต้องจัดให้งบประมาณสำหรับการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญลำดับแรกในการฟื้นตัวอย่างมีประสิทธิภาพ 2) การฟื้นตัวและการเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษาได้ถูกพัฒนาจากบทเรียนที่ได้รับในห้วงสภาวะวิกฤติที่เกิดขึ้น 3) ครูเป็นบุคคลสำคัญในการฟื้นตัวและต้องให้การสนับสนุนในทุกมิติ และ 4) การมีส่วนร่วมจากสังคมเป็นกุญแจสำคัญในการฟื้นตัวของระบบการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีความจำเป็นต้องวางแผนการจัดการศึกษาในรูปแบบใหม่ และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง ซึ่งกระบวนการนี้ต้องมีความยืดหยุ่นและสามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่ฉับพลัน นอกจากนี้ Boonloy et al. (2021) ได้รายงานไว้ว่า รูปแบบทางด้านการศึกษามีการปรับเปลี่ยนให้เป็นการเรียนโดยใช้อุปกรณ์ออนไลน์ และการบริหารจัดการด้านงบประมาณ จะต้องมีส่วนงบประมาณที่เน้นในด้านการศึกษา ด้านพัฒนาสังคมและมนุษย์ และด้านแรงงาน ทั้งนี้ต้องมีการกระจายงบประมาณไปสู่ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น เพื่อช่วยแก้ปัญหาความเดือดร้อนในระดับครอบครัวและชุมชน

จากผลกระทบที่ได้กล่าวมาแล้ว ทำให้นักวิจัยและนักการศึกษาทั่วโลก (Borazon & Chuang, 2023) ได้มีความพยายามที่จะทำให้การจัดการศึกษาสามารถดำเนินต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง จึงเกิดแนวคิดใหม่ในการจัดการเรียนรู้ นั่นคือ การเรียนรู้แบบยืดหยุ่น หรือ Resilient Learning เป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลัน ไม่ว่าจะเป็นการสร้างความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในภาคการศึกษา การสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่อตอบสนองพัฒนาการของผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา รวมถึงการสร้างมาตรฐานการศึกษาให้กับรูปแบบการศึกษาทางไกล ซึ่งในประเทศไทย ความยืดหยุ่น (Resilience) เป็นเรื่องที่ได้ถูกนำมาพูดถึงในแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด 19 พ.ศ. 2564 – 2565 (Office of the National Economic and Social Development Council, 2021) ซึ่งในแผนฯ ได้นิยาม Resilience ไว้ว่า เป็นแนวคิด “ล้มแล้วลุกไว” ที่มีเป้าประสงค์คือ พร้อมรับ (Cope) ปรับตัว (Adapt) และ เปลี่ยนแปลงพร้อมเติบโต (Transform) เพื่อให้คนสามารถยังชีพอยู่ได้ มีงานทำ กลุ่มเปราะบางได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง สร้างอาชีพและกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น เศรษฐกิจประเทศฟื้นตัวเข้าสู่ภาวะปกติ และมีการวางรากฐานเพื่อรองรับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจใหม่ (Economic Transformation) ในแผนแม่บทเฉพาะกิจฯ นี้ ได้ระบุแนวทางการพัฒนาที่ต้องมุ่งเน้นให้ความสำคัญเป็นพิเศษ และประเด็นการพัฒนาเพิ่มเติมที่จำเป็นต้องเร่งดำเนินการเพื่อให้สามารถรับมือและเตรียมความพร้อมในการเยียวยาช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบ รวมถึงการฟื้นฟูกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมให้เข้าสู่ภาวะปกติ

ในงานวิจัยนี้ โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญ เนื่องจากเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาภายใต้การกำกับดูแลโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนได้เสียในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไปด้วยกัน ทำให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างตรงจุดและเป็นไปตามบริบทของพื้นที่ ดังนั้น หากเกิดการบูรณาการแนวคิดการพัฒนาจากแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ “ล้มแล้วลุกไว” หรือการพร้อมรับปรับตัว และเปลี่ยนแปลง ร่วมกับการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา จะทำให้โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นมีการจัดการศึกษาที่พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์และยืดหยุ่นเปลี่ยนแปลงได้ตามบริบทของท้องถิ่น ส่งผลให้การพัฒนาทางด้านการศึกษาของท้องถิ่นมีประสิทธิภาพ เกิดการพัฒนาก้าวหน้าอย่างเป็นรูปธรรม และตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง

จากข้อมูลและข้อค้นพบที่กล่าวมา ผู้วิจัยพบว่า หากมีการบริหารจัดการการศึกษาที่สามารถทำให้การจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันมีความยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ตามข้อจำกัดที่เกิดขึ้นในแต่ละบริบทต่างๆ จะทำให้เกิดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งในการจัดการศึกษาเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามเป้าประสงค์ จะต้องมีการวางแผนการดำเนินการที่เป็นระบบ มีการวางแผนการปฏิบัติงานที่ครอบคลุมสภาพปัญหาและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา ดังนั้นการวางแผนกลยุทธ์ นับเป็นกระบวนการที่ถูกออกแบบมาเพื่อช่วยให้องค์กรมีทิศทางการทำงานที่ชัดเจนสามารถทำงานได้บรรลุวัตถุประสงค์และเป็นไปตามเป้าหมาย และด้วยแผนกลยุทธ์นี้ องค์กรจะสามารถตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้อย่างทันท่วงที กลยุทธ์จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ดังนั้นการสร้างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงเป็นเรื่องที่จำเป็นและต้องทำให้เกิดขึ้นทันที เพื่อให้การจัดการศึกษาสามารถดำเนินต่อไปอย่างต่อเนื่องและราบรื่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. เพื่อสร้างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. เพื่อประเมินกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. กลยุทธ์การจัดการศึกษา หมายถึง แนวทางการดำเนินงานในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย พันธกิจ และวิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้
2. การเรียนรู้แบบยืดหยุ่น หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษาที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล บูรณาการเรียนรู้หลายรูปแบบและปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ มีการประเมินผลที่หลากหลายและแตกต่างตามบริบทของการเรียนรู้
3. โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง สถานศึกษาที่มีการบริหารจัดการการศึกษาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในระดับการศึกษาภาคบังคับ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) และได้กำหนดการดำเนินการวิจัย 3 ระยะ ดังนี้
ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งการดำเนินการวิจัยในระยะนี้ได้แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 2 การยืนยันองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เพื่อยืนยันความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด ด้วยเทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และแบบประเมินความเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เพื่อหาความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประชากรในการศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ จำนวน 37,835 คน และกลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการของยามานะ ที่ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.05 ทำให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 396 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้ถูกตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้ออยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0 และได้ถูกทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน จำนวน 30 คน ทำให้ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ 0.93

ระยะที่ 2 สร้างกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ความต้องการจำเป็นในระยะที่ 1 ด้วยเครื่องมือการวางแผนกลยุทธ์ SWOT Analysis TOWS Matrix และ Matrix Analysis จากนั้นใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อหาข้อสรุปและยกร่างกลยุทธ์ ด้วยการสัมมนาของผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อหาฉันทามติจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 14 คน

ระยะที่ 3 ประเมินกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ ด้วยวิธีประชาพิจารณ์และแบบประเมิน โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 40 คน จากนั้นนำผลการประเมินไปวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัย

1. ความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ 4 องค์ประกอบ 13 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1) องค์ประกอบหลักสูตร ประกอบไปด้วย 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระ การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล 2) องค์ประกอบผู้สอน ประกอบไปด้วย 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ ทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น และเจตคติที่ดี 3) องค์ประกอบทรัพยากรทางการศึกษา ประกอบไปด้วย 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ บุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ และ 4) องค์ประกอบความร่วมมือมีส่วนร่วม ประกอบไปด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ การตัดสินใจ การดำเนินงาน และการประเมินผล ซึ่งผลประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่าทุกองค์ประกอบและทุกตัวชี้วัดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

สภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ระหว่าง 3.48 – 3.64 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า องค์ประกอบผู้สอน

มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ตามด้วยการมีส่วนร่วม หลักสูตร และทรัพยากรทางการศึกษา ตามลำดับ ในขณะที่สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ระหว่าง 4.63 – 4.73 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า องค์ประกอบผู้สอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ตามด้วยทรัพยากรทางการศึกษา หลักสูตร และการมีส่วนร่วม ตามลำดับ ในการพิจารณาความต้องการจำเป็นพบว่า โดยรวมมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) อยู่ที่ 0.34 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทรัพยากรทางการศึกษา (0.40) เป็นองค์ประกอบที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ตามด้วยหลักสูตร (0.33) การมีส่วนร่วม (0.32) และผู้สอน (0.30)

ในการพิจารณารายตัวชี้วัดขององค์ประกอบทรัพยากรทางการศึกษาพบว่า งบประมาณ (0.57) มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) สูงที่สุด ตามด้วย วัสดุอุปกรณ์ (0.41) อาคารสถานที่ (0.36) และบุคคล (0.22) ตามลำดับ ในองค์ประกอบหลักสูตร พบว่าตัวชี้วัดเนื้อหาสาระ (0.35) มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) สูงที่สุด ตามด้วย จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (0.33) การจัดการเรียนรู้ (0.33) และการวัดและประเมินผล (0.32) ตามลำดับ ในองค์ประกอบการมีส่วนร่วม พบว่าตัวชี้วัดการดำเนินงาน (0.35) มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) สูงที่สุด ตามด้วย การตัดสินใจ (0.34) และการประเมินผล (0.27) และในองค์ประกอบผู้สอน พบว่า ตัวชี้วัดทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น (0.33) มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) สูงที่สุด ตามด้วยเจตคติที่ดี (0.26)

2. กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผลการวิเคราะห์หม่ทริกซ์ แสดงให้เห็นว่าการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีจุดแข็งในด้านผู้สอนและด้านการมีส่วนร่วม และมีจุดอ่อนในด้านทรัพยากรทางการศึกษาและด้านหลักสูตร เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านผู้สอน มีจุดแข็งในด้านเจตคติที่ดี มีจุดอ่อนในด้านทักษะการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ในด้านการมีส่วนร่วม มีจุดแข็งในด้านการประเมินผล มีจุดอ่อนในด้านการตัดสินใจและด้านการดำเนินงาน ในด้านทรัพยากรทางการศึกษา มีจุดแข็งในด้านบุคคลและด้านวัสดุอุปกรณ์ มีจุดอ่อนในด้านงบประมาณและด้านอาคารสถานที่ และในด้านหลักสูตร มีจุดแข็งในด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีจุดอ่อนในด้านเนื้อหาสาระ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล จากนั้นนำผลการกำหนดกลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงานเข้าสู่กระบวนการหาฉันทามติ และสรุปได้ว่า กลยุทธ์ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบไปด้วย 4 กลยุทธ์หลัก 22 กลยุทธ์รอง 52 แนวทาง และ 68 ตัวชี้วัด ดังแสดงใน Figure 1 ซึ่งกลยุทธ์หลักในแต่ละด้าน ได้ถูกคลี่ขยายออกเป็นกลยุทธ์รอง ด้วยการสังเคราะห์และสรุปผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาของ 4 องค์ประกอบและ 13 ตัวชี้วัด

3. ผลประเมินกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ ดังนี้ โดยรวมมีความเป็นไปได้ ($\bar{X}$ = 4.49, S.D. = 0.56) อยู่ในระดับมาก ในขณะที่ความสอดคล้อง ($\bar{X}$ = 4.54, S.D. = 0.55) ความเหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.64, S.D. = 0.52) และความเป็นประโยชน์ ($\bar{X}$ = 4.71, S.D. = 0.48) อยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ เมื่อพิจารณารายกลยุทธ์ พบว่ากลยุทธ์หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.47, S.D. = 0.56) โดยที่ความสอดคล้อง ($\bar{X}$ = 4.51, S.D. = 0.54) ความเหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.59, S.D. = 0.53) และความเป็นประโยชน์ ($\bar{X}$ = 4.67, S.D. = 0.49) อยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ ผลการประเมินกลยุทธ์ผู้สอนที่มีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น โดยรวมมีความเป็นไปได้ ($\bar{X}$ = 4.54, S.D. = 0.54) ความสอดคล้อง ($\bar{X}$ = 4.58, S.D. = 0.53) ความเหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.66, S.D. = 0.49) และความเป็นประโยชน์ ($\bar{X}$ = 4.73, S.D. = 0.45) อยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ ผลการประเมินกลยุทธ์ทรัพยากรทาง

การศึกษาสำหรับการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น โดยรวมมีความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.59) อยู่ในระดับมาก ในขณะที่ความสอดคล้อง ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.55) ความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.53) และความเป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.49) อยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ ผลการประเมินกลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น โดยรวมมีความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.56) ความสอดคล้อง ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.56) ความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.53) และความเป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.50) อยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ

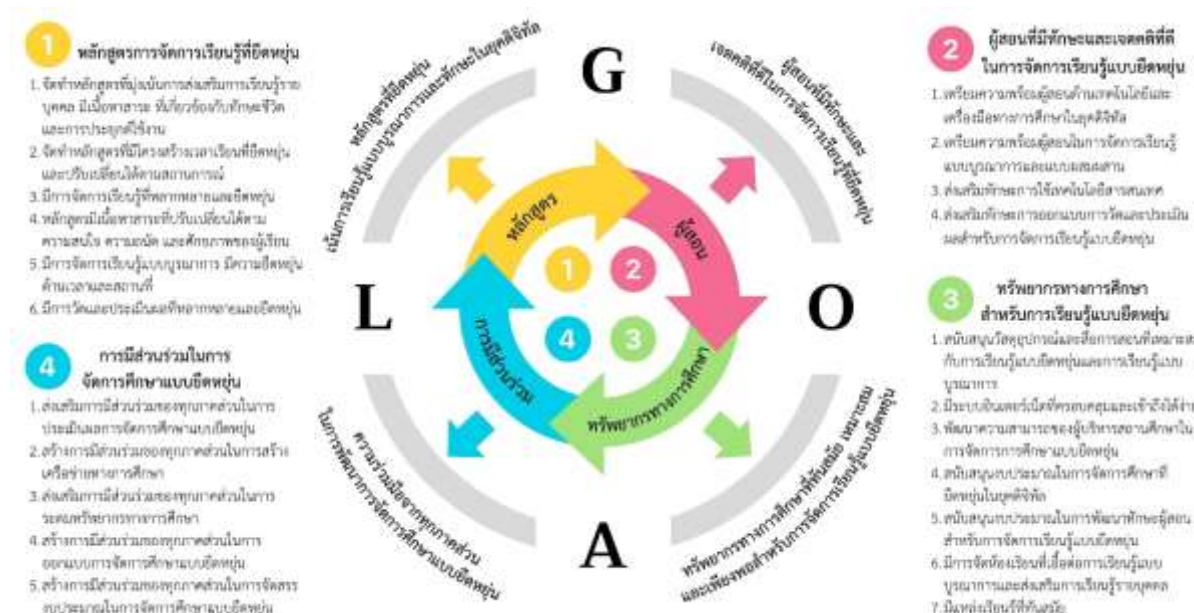

Figure 1 กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกิดจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาขององค์ประกอบหลัก 4 ด้าน และผลการประเมินพบว่า กลยุทธ์ที่สร้างขึ้นนี้สามารถนำไปใช้งานให้เกิดประโยชน์ได้ตามเป้าประสงค์

อภิปราย และข้อเสนอแนะ

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อภิปรายผลได้ดังนี้

การที่องค์ประกอบด้านทรัพยากรทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันต่ำที่สุดนั้น อาจเนื่องมาจากในสภาพความเป็นจริง ทรัพยากรทางการศึกษาไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอ ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ ซึ่งอาจเกิดจากเมื่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ได้อุบัติขึ้น ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน สถานศึกษาไม่สามารถปรับตัวและก้าวเข้าสู่สถานการณ์ปกติใหม่ได้อย่างราบรื่นและเท่าทันสถานการณ์ ทำให้การจัดการศึกษามีความยากลำบาก ผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถปรับตัวในการบริหารจัดการการศึกษาแบบยืดหยุ่นได้ทันกาล ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นไม่เพียงพอ งบประมาณที่จำกัดในการจัดการศึกษาแบบบูรณาการ ขาดการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนแบบออนไลน์และการพัฒนาทักษะผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ไม่มีระบบอินเทอร์เน็ตที่ครอบคลุมและเข้าถึงได้ สื่อการสอนที่ไม่เหมาะสม รวมไปถึงสภาพอาคารสถานที่และห้องเรียนที่ยังไม่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการ และขาดแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยในยุคดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของ

Srivat (2021) ที่กล่าวไว้ว่า สิ่งสนับสนุนในการจัดการเรียนการสอนแบบยืดหยุ่นต้องประกอบไปด้วยโครงสร้างพื้นฐานด้านการสื่อสารที่ดีและอุปกรณ์ที่มีคุณภาพ เครื่องมือเรียนรู้ที่สะดวก รวมถึงการมีแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ที่เหมาะสม และยังสามารถคล้อยตามงานของ Intharawiset et al. (2022) ที่ได้กล่าวถึงปัจจัยเสี่ยงของการศึกษาไทยหลังภาวะโควิด 19 ไว้ว่าการนำเทคโนโลยีมาช่วยอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน ยังอาจแสดงให้เห็นปัญหาช่องว่างทางดิจิทัล เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาจากการใช้เทคโนโลยี ดังนั้น ภาคการศึกษา ภาครัฐและภาคเอกชน จึงควรให้การสนับสนุนปัจจัยหรือทรัพยากรทางการศึกษา เพื่อให้ประเทศไทยสามารถผ่านวิกฤติไปได้ นอกจากนี้ Mukda & Wannasuth (2023) ได้สรุปผลการศึกษาที่สอดคล้องกันไว้ว่า ผลกระทบต่อระบบการศึกษาที่จะต้องได้รับการจัดการให้ทันกาลภายหลังการเกิดสถานการณ์โรคโควิด 19 ได้แก่ 1) ความเหลื่อมล้ำและไม่เท่าเทียมทางการศึกษาที่เพิ่มมากขึ้น ช่องว่างของโอกาสการเข้าถึงการศึกษาและความพร้อมด้านอุปกรณ์รองรับการเรียนรู้ที่กว้างขึ้น 2) ประสิทธิภาพของการเรียนการสอนที่ไม่เพียงพอ และการขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนรู้ผ่านระบบเทคโนโลยีต่างๆ และ 3) ระบบส่งเสริมและสนับสนุนการสอนออนไลน์ของครูที่ไม่เพียงพอ หรือแม้แต่ในต่างประเทศ Tadesse & Muluye (2020) และ Babbar & Gupta (2022) ได้รายงานสอดคล้องกันว่า โรคโควิด 19 ได้ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาทั่วโลกทั้งประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนา การเรียนการสอนทางไกลและการเรียนการสอนออนไลน์เป็นสิ่งที่ท้าทายประเทศที่กำลังพัฒนามาก เนื่องจากการขาดแคลนทรัพยากรทางการศึกษาที่สำคัญในการเรียนการสอนในรูปแบบดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นอุปกรณ์และเครื่องมือที่เหมาะสม รวมถึงระบบอินเทอร์เน็ตที่มีเสถียรภาพ

การที่องค์ประกอบด้านผู้สอน มีค่าเฉลี่ยของสภาพพึงประสงค์ที่สูงที่สุดนั้น อาจเนื่องมาจากสิ่งที่สำคัญในอนาคตที่มีผลมากที่สุดต่อการจัดการศึกษา คือผู้สอนที่มีทักษะและมีเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น เนื่องจากระบบการศึกษาในปัจจุบัน ได้มีการปรับตัวเข้าสู่การจัดการศึกษาในสถานการณ์ปกติใหม่มาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว ผู้สอนได้มีทักษะและความพร้อมในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีทักษะและความมั่นใจในการเรียนรู้เทคโนโลยี เครื่องมือและอุปกรณ์ทางการศึกษาในยุคดิจิทัล นอกจากนี้ยังสามารถออกแบบการวัดและประเมินผลที่ยืดหยุ่น รวมถึงมีทักษะการสื่อสารที่ดีและมีทัศนคติที่ดีในการพร้อมรับและปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างยืดหยุ่นตามสถานการณ์ ดังนั้น สิ่งที่จะทำให้การเรียนการสอนสามารถดำเนินต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ คือการสร้างเสริมทักษะและเจตคติของผู้สอนให้เท่าทันกับเทคโนโลยีและรูปแบบการเรียนการสอนแบบใหม่อยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Piyasangtong et al. (2023) ที่ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานการณ์ภายหลังโควิด 19 และได้รายงานผลไว้ว่า ครูมีความต้องการส่งเสริมความสามารถมากที่สุดในด้านวิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และยังสามารถคล้อยตามงานวิจัยของ Boonreang (2023) ที่รายงานว่า ครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น สามารถปรับตัวด้านการจัดการเรียนการสอนภายหลังช่วงวิกฤติโควิด 19 ได้ดี สามารถเปลี่ยนวิธีการสอนเป็นการสอนออนไลน์ได้ มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ สามารถจัดตารางสอนที่ยืดหยุ่นตามความพร้อมของนักเรียน และปรับเปลี่ยนการวัดและประเมินผลการเรียนให้ยืดหยุ่นตามสถานการณ์ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ An et al. (2021) ที่ได้สำรวจทัศนคติเกี่ยวกับการสอนออนไลน์ในช่วงสถานการณ์โควิด 19 ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการสำรวจพบว่าครูส่วนใหญ่เชื่อว่าตนเองมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ แม้ว่าจะขาดแคลนอุปกรณ์ และมีความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ให้ดีขึ้นและเท่าทันเทคโนโลยีสมัยใหม่

การพิจารณาความต้องการจำเป็นพบว่า องค์ประกอบทรัพยากรทางการศึกษา มีดัชนีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุดเป็นลำดับแรก ดังนั้น ทรัพยากรทางการศึกษาที่ประกอบไปด้วย ตัวชี้วัด บุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ จึงเป็นสิ่งที่มีความต้องการในการพัฒนามากที่สุด เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเป็นการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่และ

เทคโนโลยียุคดิจิทัลในการเรียนการสอนที่ต้องมีอุปกรณ์และเครื่องมือเพื่อการใช้งานอย่างเหมาะสม ดังนั้น ในปัจจุบัน ทรัพยากรทางการศึกษาที่ดีและเพียงพอจึงมีความจำเป็นอย่างมาก Raksakul et al. (2023) ได้รายงานผลการศึกษาที่สอดคล้องกับงานวิจัยนี้ว่า ประเด็นสำคัญที่ผู้เกี่ยวข้องด้านการศึกษาต้องร่วมกันแก้ไขและเสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนการสอนในสภาวะปกติใหม่ คือปัญหาเรื่องความพร้อมของสภาพแวดล้อมในการเรียน รวมถึงเครื่องมือในการเรียนรู้ทั้งเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์และสัญญาณอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับรายงานของ d'Orville (2020) United Nations (2020) และ UNICEF (2022) ที่ได้มีข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่นภายหลังสถานการณ์โควิดไว้ว่า สถานศึกษาต้องให้การสนับสนุนการเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ต การเข้าถึงสื่อการสอนแบบดิจิทัล อุปกรณ์และเครื่องมือด้านดิจิทัลรวมถึงโทรศัพท์มือถือ ส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษาได้พัฒนาทักษะ รวมถึงสร้างเสริมแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและลดภาวะการเรียนรู้ถดถอย และเพื่อบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่ให้ออกาสในการเรียนที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม

2. กลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อภิปรายผลได้ดังนี้

จากการวิเคราะห์เมทริกซ์พบว่า ด้านผู้สอนเป็นจุดแข็งในการพัฒนา ซึ่งอาจเกิดจากผู้สอนได้มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานหลายรูปแบบอย่างยืดหยุ่นมาเป็นระยะเวลาพอสมควรนับตั้งแต่สถานการณ์โควิดเริ่มคลี่คลาย ทำให้เกิดความชำนาญ เชี่ยวชาญ และมีทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล จึงเป็นข้อได้เปรียบในการพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไป และการที่ด้านทรัพยากรทางการศึกษาเป็นจุดอ่อนนั้น อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันมีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทำให้มีอุปกรณ์และเครื่องมือในการใช้งานที่หลากหลายตามไปด้วย นอกจากนี้ การพัฒนาที่ก้าวกระโดดของเทคโนโลยีการศึกษาสมัยใหม่และเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล ทำให้ต้องปรับปรุงและปรับเปลี่ยนสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนอยู่เสมอ เพื่อให้เท่าทันสถานการณ์ เมื่อพิจารณาจากกลยุทธ์ที่ได้พัฒนาขึ้นนี้ พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chaijan & Anutragulchai (2019) ที่ได้เสนอกลยุทธ์การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ประกอบไปด้วย 5 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) กลยุทธ์พัฒนาระบบการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ 2) พัฒนาสภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 3) ส่งเสริม พัฒนาศักยภาพสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ 4) ส่งเสริม พัฒนาครูและบุคลากรให้มีคุณภาพ และ 5) ส่งเสริม พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wiwasukhu et al. (2022) ที่ได้เสนอกลยุทธ์การบริหารจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไว้ 5 กลยุทธ์ ดังต่อไปนี้ 1) พัฒนาหลักสูตร 2) พัฒนาการจัดการเรียนการสอน 3) พัฒนาครู 4) พัฒนาผู้บริหาร และ 5) พัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hongkhunthod et al. (2024) ที่ได้เสนอแนวทางการกำหนดกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาในยุคปกติใหม่ไว้ดังนี้ 1) มีการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ 2) การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต 3) การสนับสนุนความเป็นอยู่ทางด้านดิจิทัล 4) การสร้างความสัมพันธ์และการทำงานร่วมกัน และ 5) การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา แม้ว่ากลยุทธ์ที่ได้สร้างขึ้น จะประกอบไปด้วยกลยุทธ์หลัก 4 ด้าน แต่เมื่อเปรียบเทียบเนื้อหารายละเอียดแล้วพบว่า มีความสอดคล้องในภาพรวมและมีเนื้อหาบางส่วนที่มุ่งเน้นแตกต่างกัน เช่น บริบทของการบริหารจัดการ และบริบทของการมีส่วนร่วมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

กลยุทธ์ที่ได้สร้างขึ้นนี้ มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 -2570) (Department of Local Administration, 2023) ไม่ว่าจะเป็นยุทธศาสตร์การบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นที่ประกอบไปด้วย กลยุทธ์การส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้

เต็มศักยภาพสู่ความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพหรือความถนัดของผู้เรียนแต่ละคน กลยุทธ์การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และกลยุทธ์การส่งเสริม สนับสนุน และจัดหาแหล่งเรียนรู้ตามความต้องการของเด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ก้าวทันโลกที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์การพัฒนาเครือข่ายทางการศึกษาท้องถิ่น และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ที่ประกอบไปด้วยกลยุทธ์การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาครัฐและเอกชนในการจัดการศึกษาท้องถิ่น และกลยุทธ์การเสริมสร้างความเข้มแข็งของ คณะกรรมการสถานศึกษาและเครือข่ายครู ซึ่งกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนี้ จะเป็นการต่อยอดและนำเสนอแนวทางการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาและประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เท่าทันเทคโนโลยีและสถานการณ์ปัจจุบัน

3. ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการประเมินโดยรวมพบว่า มีความเหมาะสม ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเกิดจากความไม่มั่นใจในการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม อันเนื่องมาจากบริบทและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ รวมถึงความพร้อมของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอน ผู้เรียนและผู้ปกครอง ในการปรับตัวเข้าสู่การจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่นที่ประกอบไปด้วยอุปสรรคหลายปัจจัยทั้งในด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจ เมื่อพิจารณาจากกลยุทธ์ พบว่ากลยุทธ์หลักสูตรการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น โดยรวมมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก และมีความเหมาะสม ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยที่กลยุทธ์รอง มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่น มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ เป็นลำดับแรก ซึ่งกลยุทธ์นี้เป็นการใช้จุดแข็งรับมืออุปสรรค เมื่อจุดแข็ง คือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีโครงสร้างเวลาเรียนที่ยืดหยุ่น และสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ ดังนั้น การมีกลยุทธ์ที่ส่งเสริมให้เกิดการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่น จะส่งผลให้เกิดการดำเนินงานที่สามารถบรรลุเป้าประสงค์และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wijakkanalan (2005) และ Mathuros (2021) ที่มีผลการศึกษาที่คล้ายคลึงกันว่า การออกแบบหลักสูตรที่ยืดหยุ่น ต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล มีความยืดหยุ่นของโครงสร้างเวลาเรียน มีความหลากหลายของรูปแบบการเรียนรู้ การเรียนการสอนมีลักษณะของการผสมผสานและบูรณาการ และมีการประเมินผลที่ยืดหยุ่น ทั้งนี้ Thongkaew (2020) ได้มีข้อเสนอแนะที่สอดคล้องกันไว้ว่า ในการจัดการศึกษารูปแบบใหม่นั้น การออกแบบหลักสูตรควรเป็นหลักสูตรที่สนองตอบต่อสังคมในอนาคต การเรียนการสอนจะมีลักษณะผสมผสานหลากหลายวิธีตามความต้องการของผู้เรียนและสังคม รวมถึงมีความสามารถในการยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ Cahapay (2020) และ Daniel (2020) ยังได้ให้ข้อเสนอแนะและแนวทางในการออกแบบหลักสูตรในภาวะปกติใหม่ที่สอดคล้องกับกลยุทธ์นี้ไว้ว่า ควรเป็นหลักสูตรที่มีเนื้อหาเน้นความรู้ที่ควรรู้ มีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นการเรียนการสอนรูปแบบทางไกลหรือรูปแบบไม่ประสานเวลา และมีการวัดและประเมินผลที่ยืดหยุ่นและหลากหลาย

เมื่อพิจารณาจากกลยุทธ์ผู้สอนที่มีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยที่กลยุทธ์รอง เตรียมความพร้อมผู้สอนด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล มีความเป็นประโยชน์ เป็นลำดับแรก ซึ่งอาจเป็นผลจากการที่ผู้สอนต้องปรับตัวกับการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลที่มีเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ อยู่เสมอ การเพิ่มพูนทักษะด้านเทคโนโลยีและ

เครื่องมือทางการศึกษาในยุคดิจิทัล จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและต้องดำเนินการ ดังนั้น หากผู้บริหารสถานศึกษาได้นำกลยุทธ์นี้ไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริงจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาได้อย่างเป็นรูปธรรมและเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ กลยุทธ์รอง เตรียมความพร้อมผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสาน มีความเหมาะสม เป็นลำดับแรก จึงอาจกล่าวได้ว่า เมื่อหลักสูตรมีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่นแล้ว การพัฒนาและส่งเสริมให้ผู้สอนมีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและผสมผสาน จะเป็นการเสริมพลังให้การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประสบความสำเร็จตามเป้าประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับ Rumakhom & Phatchrachiraphan (2020) และ Duangchurn (2020) ที่ได้รายงานว่าการบริหารสถานศึกษาในยุคความปกติใหม่นั้น ในการพัฒนาครู ควรส่งเสริมให้มีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัล มีการปรับทักษะเพื่อเพิ่มความสามารถในการนำเทคโนโลยีมาใช้งานจริง ส่งเสริมให้พัฒนาและปรับตัวไปกับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรแบบใหม่ที่มีรูปแบบการเรียนรู้ออนไลน์และแบบผสมผสาน นอกจากนี้ Thumthong & Horngkitiyanon (2022) ได้รายงานผลกระทบทางบวกจากสถานการณ์โควิดต่อการปฏิบัติงานของครูที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ไว้ว่า ครูมีความกระตือรือร้นในการปรับรูปแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง จึงควรส่งเสริมให้ครูมีสมรรถนะในการใช้สื่อเทคโนโลยีในยุคดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานของ Novela (2022) ที่ได้สำรวจสมรรถนะเทคโนโลยีสารสนเทศในสถานะปกติใหม่ของครูในระดับมัธยมศึกษา เมื่อเรียงลำดับความสำคัญ พบว่า ครูส่วนใหญ่ไม่ได้รับการอบรมในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเพียงพอ มีข้อจำกัดในการเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ต ไม่มีความรู้ที่เหมาะสม ไม่มีความมั่นใจ ขาดความสนใจในการเรียนรู้สิ่งใหม่ และต่อต้านการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นการส่งเสริมและการเตรียมความพร้อมครูให้มีสมรรถนะที่เหมาะสมและเพียงพอจึงเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการในทันที

เมื่อพิจารณากลยุทธ์ทรัพยากรทางการศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และมีความเหมาะสม ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยที่ กลยุทธ์รอง มีระบบอินเทอร์เน็ตที่ครอบคลุมและเข้าถึงได้ง่าย มีความเหมาะสม เป็นลำดับแรก แต่ในขณะเดียวกัน มีความเป็นไปได้ เป็นลำดับสุดท้าย ซึ่งอาจเกิดจากการที่อินเทอร์เน็ตมีความจำเป็นในระบบการศึกษาในยุคปัจจุบัน เป็นแหล่งความรู้ที่ผู้เรียนและผู้สอนใช้เป็นช่องทางหลักในการค้นคว้าหาความรู้ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ในห้องเรียน การเรียนรู้ออนไลน์ หรือการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้น การมีระบบอินเทอร์เน็ตที่ครอบคลุมและเข้าถึงได้ง่าย จึงเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการแม้ว่าในความเป็นจริงจะเป็นไปได้ยาก ดังนั้น หากกลยุทธ์นี้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง จะเป็นการใช้โอกาสในการพัฒนาด้านอินเทอร์เน็ตให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่นในยุคดิจิทัล ที่มุ่งเน้นส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคลและการเรียนรู้แบบบูรณาการ ซึ่งสอดคล้องกับการรายงานของ Office of the education council (2022) ที่ได้แสดงถึงความต้องการให้มีการติดตั้งและพัฒนาเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ครอบคลุมทั่วถึง และจัด Free WIFI เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงการเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานของ Fakcharoenphol et al. (2020) ที่ได้สำรวจความคิดเห็นของครูในประเทศไทยในเรื่องความต้องการสิ่งสนับสนุนเพื่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ผลสำรวจพบว่าอุปสรรคสำคัญในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ คือ โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศยังไม่ทั่วถึง ทั้งการเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงและอุปกรณ์สื่อสารที่เหมาะสม ซึ่ง UNESCO (2021) ได้รายงานผลที่สนับสนุนกลยุทธ์นี้ไว้ว่า นับตั้งแต่สถานการณ์โควิดเป็นต้นไป การหยุดชะงักของระบบการศึกษาจะพบบ่อยขึ้น เนื่องจากโรคระบาดชนิดใหม่และความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ ดังนั้น ระบบการศึกษาจึงต้องมีความยืดหยุ่นมากยิ่งขึ้น มีการจัดการเรียนรู้แบบทางไกลและแบบผสมผสาน การมีระบบอินเทอร์เน็ตที่เสถียร สนับสนุนการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล และการเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากรทางการศึกษา เพื่อทำให้การเปลี่ยนแปลงสู่สถานะปกติใหม่เป็นไปอย่างราบรื่น ซึ่งกลยุทธ์นี้ยังสอดคล้องกับงานของ Sato et al. (2024) ที่ได้รายงาน

การปฏิรูปการศึกษาจากรูปแบบเดิมไปสู่รูปแบบออนไลน์และรูปแบบทางไกลภายหลังยุคโควิด โดยได้เสนอนโยบายและแนวทางการปฏิบัติสำหรับการจัดการศึกษาออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพไว้ดังนี้ 1) ต้องทำให้เกิดการเข้าถึงการเรียนรู้ออนไลน์อย่างเท่าเทียม ด้วยการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลและระบบอินเทอร์เน็ตที่มีความเสถียรเชื่อถือได้ 2) มีการอบรมพัฒนาทักษะด้านการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ และ 3) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาด้านการจัดการศึกษาออนไลน์

เมื่อพิจารณาผลกระทบการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น โดยรวมมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยที่ กลยุทธ์รอง สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้องและความเป็นประโยชน์ เป็นลำดับแรก ซึ่งในกลยุทธ์นี้ จะเป็นการพัฒนาเพื่อแก้ไขจุดอ่อนและหลีกเลี่ยงอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการดำเนินงานจากทุกภาคส่วนในด้านงบประมาณมีความสำคัญมากสำหรับการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องมาจากงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากภาครัฐสำหรับระบบการศึกษามีจำนวนจำกัด และไม่เพียงพอต่อความต้องการ เมื่อสามารถสร้างโอกาสในการร่วมมือกันจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการศึกษาเพื่อจัดหางบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติม จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาในด้านการจัดการศึกษาที่ก้าวหน้ายิ่งขึ้นในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน หรือด้านทรัพยากรทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานของ Thumthong & Horngkitayanon (2022) ที่ได้รายงานไว้ว่า ผลกระทบทางบวกของสถานการณ์โควิด 19 ในด้านการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการจัดการศึกษาจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนั้นพบว่าการสนับสนุนมากขึ้นกว่าสถานการณ์ปกติ เนื่องจากมีความเห็นอกเห็นใจ และเข้าใจต่อความยากลำบากที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอน ซึ่ง Moss (2020) และ Office of the education council (2022) ได้เสนอแนะในแนวทางเดียวกันและสอดคล้องกับกลยุทธ์ที่ว่า หน่วยงานในระดับพื้นที่และสถานศึกษา ควรสื่อสาร สร้างความเข้าใจ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษา และการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบที่ยืดหยุ่น ทั้งนี้ UNESCO (2020) ได้มีข้อเสนอแนะสำหรับการปรับตัวสู่การจัดการศึกษายุคหลังโควิด 19 ที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ที่ว่า รัฐบาลและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ควรร่วมมือกันปกป้องสถานะทางการเงินของสถานศึกษา ให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดการศึกษา รวมถึงการสร้างแหล่งเรียนรู้และจัดเตรียมทรัพยากรทางเทคโนโลยีที่เข้าถึงได้ง่ายและฟรี นอกจากนี้ UNICEF (2021) ยังได้เสนอแนะแนวทางและนโยบายการจัดการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นภายหลังสถานการณ์โควิดที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ที่ว่า รัฐบาลและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องร่วมมือกันวางแผนในการเพิ่มการลงทุนในการจัดการศึกษาทางไกลเพื่อสร้างความยืดหยุ่นในระบบการศึกษา ทำให้การเข้าถึงสื่อดิจิทัลเป็นไปได้ง่ายและมีประสิทธิภาพ

จากการอภิปรายผลการวิจัย พบว่ากลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้พัฒนาขึ้นนี้ มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผลการศึกษาวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่นในยุคปัจจุบัน ดังนั้นกลยุทธ์ที่สร้างขึ้นนี้ สามารถนำไปเป็นแนวทางสำหรับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างความยืดหยุ่นในการจัดการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพได้อย่างเต็มที่

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ มีข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ทำให้ไม่สามารถนำกลยุทธ์ไปใช้งานเพื่อให้ ปรากฏผลสัมฤทธิ์เชิงประจักษ์ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เทมทริกซ์ พบว่าจุดแข็งในการพัฒนา ได้แก่ ผู้สอน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สอนมีทักษะและเจตคติที่ดีในการจัดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ด้วยการเตรียมความพร้อมผู้สอนในด้านต่างๆที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบผสมผสาน ทักษะเทคโนโลยีและการใช้เครื่องมือทางการศึกษา ทักษะการออกแบบการวัดและประเมินผล รวมไปถึงการสนับสนุนความช่วยเหลือในด้านอื่นๆ เพื่อให้ผู้สอนสามารถใช้ทักษะในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่และตามศักยภาพ

2. ในการดำเนินงานตามแนวทางกลยุทธ์ ให้ประสบผลสำเร็จอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวางแผนการติดตามและประเมินผลกลยุทธ์ ในแบบระยะสั้นและแบบระยะยาว เพื่อนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์และเกิดความยืดหยุ่นกับผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องกลยุทธ์การส่งเสริมและพัฒนาด้านทรัพยากรทางการศึกษาในการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมรับมือกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาที่เกิดขึ้นใหม่อยู่ตลอดเวลา ซึ่งจะทำให้การจัดการศึกษาไม่หยุดชะงักและดำเนินการไปได้อย่างราบรื่น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมในยุคดิจิทัล เป็นการต่อยอดจากการพัฒนาหลักสูตรยืดหยุ่นที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล และมีโครงสร้างเวลาเรียนที่ยืดหยุ่น เพื่อให้การจัดการศึกษามีความทันสมัย เท่าทันสถานการณ์ และเท่าเทียมเสมอภาคสำหรับทุกคน

References

- An, Y., Kaplan-Rakowski, R., Yang, J., Conan, J., Kinard, W., & Daughrity, L. (2021). Examining K-12 teachers' feelings, experiences, and perspectives regarding online teaching during the early stage of the COVID-19 pandemic. *Education Tech Research Dev*, 69, 2589-2613.
- Babbar, M., & Gupta, T. (2022). Response of educational institutions to COVID-19 pandemic: An inter-country comparison. *Policy Futures in Education*, 20(4), 469-491.
- Boonloy, W., Warabamrunkul, T., Wichaiwong, M., & Nilkote, R. (2021). The COVID-19 with changing of education and society. *CMU Journal of Education*, 15(1), 44-57. [in Thai]
- Boonreang, E. (2023). Adaption of teaching management during the COVID-19 crisis: A case study of schools under the Ubon Ratchathani provincial administration organization. *Local Administration Journal*, 16(3), 447-462. [in Thai]
- Borazon, E. Q. & Chuang, H. -H. (2023). Resilience in educational system: A system review and directions for future research. *International Journal of Educational Development*, 99, 1-14.
- Cahapay, B. M. (2020). Rethinking education in the new normal post-COVID-19 era: A curriculum studies perspective. *Aquademia*, 4(2), 1-5.
- Chaijan, P., & Anutragulchai R. (2019). A strategy of educational management in 21st century of schools under jurisdiction of local administration organization. *Journal of MCU Nakhondhat*, 6(8), 3901-3916. [in Thai]
- Daniel, J. (2020). Education and the COVID-19 pandemic. *Prospects*, 49, 91-96.

- Department of Local Administration, Ministry of Interior. (2023). *Local education development plan (2023 – 2027)*. Retrieved from https://www.dla.go.th/upload/ebook/column/2023/2/2354_6270.pdf.
- d’Orville, H. (2020). COVID-19 causes unprecedented educational disruption: Is there a road towards a new normal?. *Prospects*, 49, 11-15.
- Duangchurn, P. (2020). The new normal in educational administration after the Covid-19 crisis. *Journal of Arts Management*, 4(3), 783-795. [in Thai]
- Equitable Education Fund (EEF). (2021). *What we would do when Thai children face the learning loss?: Talk with Veerachat Kilanetong*. Retrieved from <https://www.eef.or.th/article-veerachat-kilanetong-knowledge-decline/>.
- Fakcharoenphol W., Chaowatthanakun, K. Varasunun, P., Nugultham, K., Laohammanee, K., Suwan, S., & Suwannaphichat, S. (2020). Readiness to implement online learning management under the Covid -19 pandemics. *Journal of Education and Human Development Sciences*, 4(1), 44-61. [in Thai]
- Hongkhunthod, N., Boonchan. B., & Nopakun, A. (2024). Strategy for managing educational institutions in the new normal era. *Journal of Association of Professional Development of Educational Administration of Thailand (JAPDEAT)*, 6(1), 427-436. [in Thai]
- Intharawiset, T., Jareoan-sa, T., & Yuang-soi, P. (2022). Reflection on Thai education after COVID 2019. *Journal of Legal Entity Management and Local Innovation*, 7(4), 323-333. [in Thai]
- Mathuros, S. (2021). Management education online in the new normal COVID-19. *Rajapark Journal*, 15(40), 33-42. [in Thai]
- Moss, G. (2020). *The impact of COVID-19 on education: Three proposals to help develop a more resilient system, British Politics and Policy*. Retrieved from http://eprints.lse.ac.uk/107339/1/politicsand-policy_covid19_education_system.pdf.
- Mukda, W., & Wannasuth, S. (2023). Online education, a new normal in the time of COVID 19. *The Journal of Sirindhornparithat*, 24(1), 102-115. [in Thai]
- Novela, L. G. (2022). Teacher’s competency in information and communication technology (ICT) in the new normal. *United International Journal for Research & Technology*, 3(4), 1-10.
- Office of the Education Council, Ministry of Education. (2022). *Direction and Trend of Educational Management during COVID-19*. Bangkok: Pimdee company. [in Thai]
- Office of the National Economic and Social Development Council. (2021). *National strategy 20 years*. Retrieved from http://nscr.nesdc.go.th/nesdc_uat/wp-content/uploads/2021/06/May21_Full_01.pdf.
- Piyasangtong, P., Ugsornwong, R., & Chookhampaeng, C. (2023). A study of current conditions and the need to promote teacher’s ability to manage learning under the primary education service area office. *The journal of Research and Academics*, 6(5), 13-28. [in Thai]
- Raksakul, R., Yamrung, R., & Suthasinobon, K. (2023). HyFlex learning: The next normal instructional strategies. *Journal of Education and Innovation Learning*, 3(1), 89-100. [in Thai]

- Rumakhom, V., & Phatcharrachiraphan, T. (2022). Educational administration in new normal after COVID-19 crisis. *Journal of MCU Nakhondhat*, 9(6), 16-30. [in Thai]
- Sato, S. N., Moreno, E. C., Rubio-Zarapuz, A., Dalamitros, A. A., Yanez-Sepulveda, R., Tornero-Aguiler, J., & Clemente-Suarez, V. J. (2024). Navigating the new normal: Adapting online and distance learning in the post-pandemic era. *Education Sciences*, 14(1), 1-25.
- Srivat, K. (2021). *Disrupted Classes, Undisrupted Learning*. Retrieved from <https://www.the101.world/disrupted-classes-undisrupted-learning/>.
- Tadesse, S., & Muluye, W. (2020). The impact of COVID-19 pandemic on education system in developing countries: A review. *Open Journal of Social Sciences*, 8, 159-170.
- Thongkaew, T. (2020). New normal based design in Education: Impact of COVID-19. *Journal of Teacher Professional Development*, 1(2), 1-10. [in Thai]
- Thumthong, B., & Horngkitiyanon, T. (2022). Effects of the COVID situation on Thai education management. *Journal of MCU Social Science Review*, 11(3), 436-455. [in Thai]
- United Nations. (2020). *Policy brief: education during covid-19 and beyond*. Retrieved from https://www.un.org/development/desa/dspd/wpcontent/uploads/sites/22/2020/08/sg_policy_brief_covid-19_and_education_august_2020.pdf.
- UNESCO. (2020). *Education in a post-COVID world: Nine ideas for public action*. Retrieved from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000373717/PDF/373717eng.pdf.multi>.
- UNESCO. (2021). *Recovering lost learning: What can be done quickly and at scale?*. Retrieved from <https://www.unesco.org/en/articles/recovering-lost-learning-what-can-be-done-quickly-and-scale>.
- UNICEF. (2021) *Reopening with resilience: Lessons from remote learning during COVID-19*. Retrieved from <https://www.corecommitments.unicef.org/kp/reopening-with-resilience%3A-lessons-from-remote-learning-during-covid-19>.
- UNICEF. (2022). *Where are we on education recovery?*. Retrieved from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000381091>.
- Wijakkanalan, S. (2005). Instruction innovation through flexible learning. *Journal of Education Khon Kaen University*, 28(3), 32-39. [in Thai]
- Wiwasukhu, S., Jeenawathana, A., & Kanchanasuwarna, S. (2022). The strategy of learning management in the 21st century of secondary schools under the office of the basic education commission. *Journal of Social Science and Buddhistic Anthropology*, 7(8), 165-181. [in Thai]